

نشست تخصصی مفاهیم و سنجه‌های سلامت اجتماعی

مجری: دکتر عباسعلی ناصحی

گروه: سلامت اجتماعی

سال شروع: ۱۳۹۲

سال پایان: ۱۳۹۳

چکیده

مقدمه

سلامت اجتماعی به‌عنوان یکی از ابعاد چهارگانه سلامت در مجامع علمی جهانی مورد غفلت واقع شده است، به‌طوری‌که کمترین مقالات علمی و تحقیقاتی مربوط به این حوزه از سلامت است. همچنین به خاطر تأثیرپذیری زیاد سلامت اجتماعی از شرایط حاکم بر هر جامعه تعریف و تفسیر یکسانی از سلامت اجتماعی وجود نداشته و تفسیرهای بومی از مفهوم سلامت اجتماعی و شاخص‌های (سنجه‌های) آن وجود دارد. مثلاً در کشور ایالات متحده آمریکا گزارش‌های ادواری سلامت اجتماعی بیشتر بر عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت از قبیل فقر، بیکاری، برخورداری از مسکن و ... اشاره دارد؛ ولی در کشورهای اتحادیه اروپا بر شاخص‌های ترکیبی در این حوزه از قبیل سرمایه اجتماعی، همبستگی اجتماعی و مفاهیم مشابه تأکید می‌شود. در کشور ما هم موضوع سلامت اجتماعی بیش از یک دهه نیست که مورد توجه مراکز علمی قرار گرفته است. به نظر می‌رسد اجماع در مورد تعریف و سنجه‌های سلامت اجتماعی، همبستگی اجتماعی و مفاهیم مشابه تأکید می‌شود. در کشور ما هم موضوع سلامت اجتماعی بیش از یک دهه نیست که مورد توجه مراکز علمی قرار گرفته است. به نظر می‌رسد اجماع در مورد تعریف و سنجه‌های سلامت اجتماعی کاری دشوار باشد ولی می‌توان نظرات محققین کلیدی و صاحب‌نظر را طی یک نشست علمی جمع‌آوری نموده و با انتشار آن جریان تحقیقات و نقدهای مستمری ایجاد کرد. لذا با توجه به موارد گفته شده و حسب اساسنامه و نیز برنامه راهبردی و کارکردهای گروه سلامت اجتماعی فرهنگستان علوم پزشکی نشست علمی یک‌روزه‌ای تحت عنوان «سمپوزیوم مفاهیم و سنجه‌های سلامت اجتماعی» با هدف ارتقاء آگاهی و نگرش سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان و مردم در مورد اهمیت سلامت اجتماعی و نقش پیشگیرانه آن از بیماری‌ها و آسیب‌ها، تلاش برای ایجاد نظام مراقبت و دیده‌بانی از شاخص‌های سلامت اجتماعی و بالاخره ایجاد بستری برای تعریف مداخلات مبتنی بر شواهد در حوزه سلامت اجتماعی توسط گروه سلامت اجتماعی فرهنگستان پیشنهاد، برنامه‌ریزی و اجرا شد.

روش‌شناسی

طبق تعریف سمپوزیوم عبارت است از نشستی که هدف آن ارائه نظرات علمی مختلف در مورد یک موضوع واحد است. بنابراین برای برگزاری این نشست ابتدا برنامه آن تدوین و به تأیید گروه سلامت اجتماعی فرهنگستان علوم پزشکی رسید، سپس اجرای سمپوزیوم به تأیید معاون محترم علمی فرهنگستان رسید. سخنرانان و اعضای سمپوزیوم به روش گلوله برفی تعیین و به تأیید گروه سلامت اجتماعی رسیدند. سخنرانان به تعداد ۸ نفر از بین افراد خبره حوزه سلامت اجتماعی انتخاب شدند که سابقه فعالیت‌های پژوهشی در این حوزه داشته و صاحب‌نظر هستند و از سخنرانان خواسته شد مقالات علمی خود را برای

سمپوزیوم تهیه کرده و قبل از نشست آن را به دبیرخانه گروه ارسال نمایند. داوری مقالات توسط تیم تعیین شده از طرف گروه سلامت اجتماعی انجام شد و پس از اصلاحات لازم از نویسندگان خواسته شد برای سخنرانی آماده شوند. اعضای پانل به تعداد هشت نفر شامل ترکیبی از افراد خبره و اجرایی انتخاب شدند و از آن‌ها دعوت به عمل آمد.

یافته‌ها

سمپوزیوم در تاریخ چهارشنبه ۱۳۹۳/۰۵/۲۹ از ساعت ۸ الی ۱۳ انجام شد. محل برگزاری سمپوزیوم سالن جلسات شماره ۱ فرهنگستان علوم پزشکی بود. در مجموع ۳۳ نفر در سمپوزیوم شرکت داشتند که شامل سخنرانان، اعضای پانل‌ها، نمایندگان دستگاه‌ها (معاونت برنامه‌ریزی ریاست جمهوری، وزارت کشور، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، سازمان بهزیستی و ...)، اعضای گروه سلامت اجتماعی فرهنگستان علوم پزشکی و خبرنگاران بود. اطلاع‌رسانی برای سمپوزیوم از طریق ارسال دعوت‌نامه برای مسئولان دستگاه‌های مرتبط و نیز از طریق روابط عمومی فرهنگستان و اعلام در سایت انجام شد.

قرار است در آینده‌ای نزدیک کتاب حاوی سخنرانی‌ها و مباحث مطرح شده در سمپوزیوم چاپ شده و جهت بهره‌برداری خبرنگاران و مسئولان اجرایی به مراکز علمی و اجرایی ارسال شود.

بحث و نتیجه‌گیری

امید است نتیجه نهایی این سمپوزیوم ارتقای سلامت اجتماعی کشور باشد. به‌طور کلی نتایج مورد انتظار از برگزاری این سمپوزیوم مفاهیم و سنجه‌های سلامت اجتماعی عبارت‌اند از: ارتقای آگاهی و نگرش سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان کشوری و همین‌طور عامه مردم در مورد اهمیت سلامت اجتماعی و نقش پیشگیرانه آن از بیماری‌ها و آسیب‌ها، مقدمه ایجاد نظام مراقبت و دیده‌بانی از شاخص‌های سلامت اجتماعی و ایجاد بستری برای تعریف مداخلات مبتنی بر شواهد در حوزه سلامت اجتماعی. **کلیدواژه:** سمپوزیوم، مفاهیم، سنجه‌ها، سلامت اجتماعی، آسیب اجتماعی.